

75 години от рождението на Антон Ушев

Антон Димитров Ушев е роден на 1 март 1923 г. в гр. Габрово. Завършил е Априловската гимназия в Габрово през 1942 г. Вишето си образование завършва в Държавния Ленинградски университет, геоложки факултет, катедра полезни изкопаеми през 1951 г. Ученик е на акад. Ю. А. Билибин. Още същата година постъпва на работа в системата на геоложките проучвания. В периода 1951—1958 г. работи като геолого-проучвател в рудник Пожарево, мина Ватия, находищата Красен, Петелово, Песовец, Влайков връх. Той определя първите проучвателни сондажи на находище Челопеч, понастоящем най-голямото златно находище в Европа. Установява Радка II, Радка III в дълбочина, орудяванията на запад от Каната от Елшица. През 1952 г. извършва геолошко картиране в М 1 : 25 000 на Етрополския Балкан. Тогава за пръв път установява минерализация в двете непроходими дерета на местността "Елакът" или "Елаците", която определя като медно-порфирен тип с приблизителни размери 0,9 км² и препоръчва нейното проучване. Негов принос е установяване на Медетския интрузив, а наличието в него на медна минерализация определя като проява на медно-порфирно орудяване. През 1955 г. предприема неговото проучване. Медет е първото проучено у нас медно рудно находище за открит добив. За 30 години то даде на страната 526 хил. тона мед, 1,6 — 1,7 млн. т. пиритен концентрат, около 10—12 хил. тона молибденов концентрат, около 5—6 тона злато при обща

стойност 900 млн. — 1 млрд. долара, около 1/4 от стойността на добитите у нас медни руди.

След успешното завършване на проучването на Медет, през 1958 г. насочва отново вниманието си върху Елаците. Геоложкото проучване на находището е извършено в периода 1959—1968 г. Прокарани са над 74 000 лин. метра сондажни и 4115 лин. метра минни изработки. На 15 януари 1983 г. официално бе открит гигантът на цветната ни металургия МОК "Елаците". от рудника вече са добити над 140 млн. тона руда. Въпреки, че годишния добив вече надмина 10 млн. тона руда, все още в контура на кариерата има над 164 млн. тона руда, а извън нея - 405 млн. тона с метал мед общо над 1800 хил. тона, над 37 тона злато, над 25 хил. тона молибден, над 2200 тона селен и 221207 тона сяра.

Като учен и виден изследовател А. Ушев ръководи методически проучванията в Панагюрско, Странджа, Говежда, Оброчище, Бабяк, Грънчарница и др. От 1966 г. 17 години ръководи задграничните проучвателни работи в Тунис, Алжир и др. в условията на пазарна икономика. В последните години на своя трудов стаж бе главен геолог на тогавашното СММК—Пирдоп.

А. Ушев е достоен пример на виден наш геолог, допринесъл за развитието на геологията като научно — приложна наука.

проф. Райо Димитров

София,
03. 11. 1998 г.